

(1)

หัวข้อภาคินิพนธ์ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการบริหารงบประมาณแบบกระจาย
อำนาจของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเฉพาะพื้นที่เขตภาษีเจริญ
(Knowledge and Understanding of Decentralized Budget Management
of Bangkok Metropolitan Administration's schools in Phasichareon
District)

ชื่อผู้เขียน นางสาววันทนีย์ สว่างตระกูล
(Miss Wantanee Swangtrakul)

แผนกวิชา/คณะ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาภาคินิพนธ์ อาจารย์ ดร.จิรวรรณ เชนานิพนธ์

ปีการศึกษา 2548

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงบประมาณแบบกระจายอำนาจของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ศึกษาความพร้อมของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง และการเบิกจ่ายงบประมาณของโรงเรียน และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคอันเกิดจากการบริหารงบประมาณของโรงเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้วนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขตภาษีเจริญ รวมจำนวน 13 ราย นอกจากนี้ยังได้สัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่เขตภาษีเจริญ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 6 ราย และอาจารย์ใหญ่ จำนวน 7 ราย รวมผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 13 ราย

ผลของการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุระหว่าง 31-50 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการบริหารงบประมาณแบบกระจายอำนาจของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ระดับสูง รองลงมาคือตำแหน่งอาจารย์ซึ่งมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการบริหารงบประมาณแบบกระจายอำนาจของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ระดับปานกลาง และพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจและระดับความรู้ความเข้าใจในวิธีการพัสดุมากที่สุด จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมาคือความรู้ความเข้าใจและระดับความรู้ความเข้าใจในวิธีการงบประมาณ และวิธีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณเท่ากันคือ จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.5 แต่กลุ่มตัวอย่างยังขาดทักษะความชำนาญในการปฏิบัติงาน จะเห็นได้ว่าระบบการบริหารงบประมาณแบบกระจายอำนาจ

ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครยังมีปัญหาและอุปสรรคอีกมากมายหลายประการ ฉะนั้นในการพัฒนาการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นผู้ที่ให้ความคิดเห็นหรือคำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการบริหารงบประมาณได้ดีที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแล สอดส่อง ติดตาม หรือให้ความช่วยเหลือ จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจไว้ดังนี้

1. การปฏิบัติงานด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศระบบ MIS 2 ในการจัดซื้อจัดจ้างควรมีระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างโรงเรียน สำนักงานเขต และกรุงเทพมหานคร โดยให้สามารถบันทึกข้อมูลเข้าระบบได้ที่โรงเรียนโดยตรงเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

2. การให้โรงเรียนสามารถจัดซื้อครุภัณฑ์ใหม่ทดแทนครุภัณฑ์ที่ชำรุดเสื่อมสภาพ หรือขาดแคลนจากงบประมาณที่ได้รับจะทำให้โรงเรียนได้รับประโยชน์สูงขึ้น

3. ควรมีการกระจายอำนาจให้โรงเรียนอย่างแท้จริง โดย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจในการจัดซื้อจัดจ้างโดยตรงไม่ต้องได้รับการมอบอำนาจมาจากสำนักงานเขตอีกทอดหนึ่ง

3.2 มีการกระจายเม็ดเงินโดยตรงมาที่โรงเรียนและอยู่ในอำนาจของโรงเรียนในการจัดซื้อจัดจ้าง

3.3 มีการแก้ไขข้อบัญญัติหรือระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

3.4 มีการปรับปรุงข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการพัสดุให้ผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจที่แท้จริง

3.5 ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานครโดยกระจายอำนาจให้สถานศึกษาอย่างแท้จริงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 39 เช่นเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการ

4. จัดระบบการตรวจสอบให้จริงจังเป็นไปอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

5. พัฒนานุคลากรที่รับผิดชอบให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะความชำนาญดีขึ้น

6. จัดหานุคลากรที่ทำหน้าที่โดยตรงเพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญงาน

7. ใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน

หากว่ากลุ่มผู้บริหารโรงเรียนได้พัฒนาการบริหารงานในองค์กรของตนเอง หาวิธีป้องกันการเกิดปัญหาและพยายามพัฒนานุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นแล้วจะส่งผลให้การบริหารงบประมาณและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียนมีประสิทธิภาพตามไปด้วย ซึ่งอาจจะนำพาโรงเรียนของตนเองให้ไปสู่การเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพได้ในอนาคตอันใกล้

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ควรให้มีการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการบริหารงบประมาณแบบกระจายอำนาจของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่เขตอื่นๆ ของกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาว่าโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่อื่นๆ ของกรุงเทพมหานครมีความพร้อม มีความรู้ความเข้าใจในระบบการบริหารงบประมาณแบบกระจายอำนาจเหมือนพื้นที่เขตภาษีเจริญหรือไม่ ถ้าผลการศึกษาพื้นที่เขตอื่นๆ ของกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มใกล้เคียงหรือเหมือนกับพื้นที่เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานครควรสนับสนุนส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจให้กับโรงเรียนให้มากขึ้นๆ และเป็นการกระจายอำนาจที่แท้จริง ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น